

Titel

Sprogheksen

Tema: Sprog og sætningsopbygning
Fag: Dansk
Målgruppe: 1. – 3. klasse

Data om læremidlet:

Bog: Maria Rørbæk og Siri Melchior, Gyldendal, 2019

Faglig relevans/kompetenceområder

Der kan arbejdes med sprogforståelse, sproglig bevisthed og undersøgelse indefor følgende kompetenceområder: læsning, kommunikation og fortolkning. Herunder er et par forslag til læringsmål, der kan arbejdes med.

Eleverne får kendskab til en sætningsopbygning.
Eleverne kan fortælle om ord og sætninger og hvordan de dannes.
Eleverne kan skabe deres egne sætninger og bytte rundt på dem.

Ideer til undervisningen

Før læsning

Inden I begynder læsningen af bogen kigger I på forsiden og tager en fælles snak om:

- Hvad mon en sprogheks er?
- Hvad kan en sprogheks finde på at gøre?
- Hvad kan vi se på forsiden?
- Hvad fortæller forsiden os om bogen og handlingen?

Så læses første del af bagsideteksten:

"Har du nogensinde hørt om sprogheksen? Det er en sjælden hekseart, der lever langt ude i skoven. Hvis du kommer for tæt på, kan sprogheksen forhekse dig, så dine ord kommer ud i forkert rækkefølge. En morgen er det gået galt for Anna og Antons farfar. "Nu er det så børn. Af med dagen og i gang med dynen," siger han, da han vækker dem.

Herefter snakker i fælles om følgende:

- Hvordan passede det med jeres ideer om hvad en sprogheks var?
- Hvad er der galt med sætningerne farfaren siger?
- Prøv at sige sætninger, hvor ordene kommer ud i forkert rækkefølge?

Under læsning

Læreren læser bogen igennem for eleverne. Stop op undervejs og snak om, hvad der er galt med farfarens sætninger, og hvordan de skal siges rigtigt.

Efter læsningen af bogen

Efter læsningen af bogen er det oplagt at snakke om sætninger, og hvordan de skal bygges op for at give mening. Der kan også snakkes om ord og ordklasser i den forbindelse. Bagefter kan der arbejdes videre med nogle af følgende opgaver enkeltvis, i grupper, eller fælles på klassen.

- Eleverne skal bygge deres egne sætninger. De skal lave 3 – 4 sætninger og så prøve at bytte rundt på ord i sætningerne. Bagefter skal de gætte fejlene i hinandens sætninger. De kan evt. finde inspiration i bogens sætninger.
- Opfind og lav jers eget tryllepulver. I bogen er tryllepulveret de skal finde lavet af knuste bævertænder og tørrede rævetunger. Hvad kunne tryllepulver ellers være lavet af og hvad virker det imod? Lad eleverne fortælle og tegne deres tryllepulver. Hæng evt. tegningerne op på tavlen og lad dem præsentere tryllepulveret.
- Eleverne skal finde på deres egen historie med en ”sprogheks” eller ”ordtrold” figur. De skal finde på en figur, som på en eller anden måde gør noget ved farfar, Anna eller Antons sprog. De kan skrive eller fortælle historien om hvad der sker, hvem af de tre der bliver ramt og hvordan de bliver reddet igen. Eleverne kan også opføre deres historie eller lave den til små film i f.eks. iMovie på iPad eller Pixton på SkoleTube.
- Eleverne kan skrive en fagtekst om sprogheksen. Introducer dem til genren og nogle af de typiske træk. Bagefter laver de deres fagtekst. De skal finde oplysningerne i bogen og skrive om heksen. De kan bruge både tekst og billeder.
- Øve sig i oplæsning. Bogen er flere steder opdelt i korte tekstbidder. Eleverne kan, alene, to og to eller i grupper øve sig i oplæsning af de mindre tekstbidder. De dygtigste læsere kan læse nogle af de lidt længere tekststykker. De kan også lave små skuespil eller film, hvor de øver replikker og spiller scener fra bogen.